

Názory na reformu
a
postoje k životnému úspechu

Mgr. Barbora Holubová

Hodnotenie dopadov zmien v sociálnom systéme v roku 2004

Výrok	Minulí poberatelia (N = 733)	Súčasní poberatelia (N = 577)
1. Veľa sa nezmenilo, kto chcel pracovať, pracoval aj predtým	9,4	6,9
2. Kto zneužíval minulý systém., nájde si spôsob ako ho zneužívať aj teraz	19,8	17,0
3. Tým, čo nemohli nájsť prácu, sa situácia nezmenila	10,5	22,0
4. Donútilo to doterajších poberateľov dávok, aby sa začali o seba starať	13,4	5,9
5. Zhoršilo to situáciu v tých najchudobnejších skupinách spoločnosti	21,0	28,6
6. Ešte viac sa prehĺbili sociálne rozdiely medzi ľuďmi v regiónoch	20,5	19,2

Názory verejnosti na reformu v 2003/2004

Výrok	november 2003 (N = 1 107)	december 2004 (N= 1 041)
1. Veľa sa nezmenilo, kto chcel pracovať, pracoval aj predtým	17,1	11,6
2. Kto zneužíval minulý systém., nájde si spôsob ako ho zneužívať aj teraz	20,6	16,1
3. Tým, čo nemohli nájsť prácu, sa situácia nezmenila	15,8	17,1
4. Donútilo to doterajších poberateľov dávok, aby sa začali o seba starať	8,4	11,9
5. Zhoršilo to situáciu v tých najchudobnejších skupinách spoločnosti	18,6	21,8
6. Ešte viac sa prehĺbili sociálne rozdiely medzi ľuďmi v regiónoch	12,7	13,4

Diferenciácia názorov na reformu u minulých poberateľov DvHN podľa základných charakteristík (prevažujúci názor)

- Podľa veku:
 - mladšie vekové kategórie (do 34) „kto zneužíval, tak aj zneužíva“
 - vekové kategórie (35 +) „zhoršenie situácie u najchudobnejších“ a „prehlbenie rozdielov medzi regiónmi“
 - „posilnenie vlastnej zodpovednosti“ - mladšie vekové kategórie
- Podľa vzdelania:
 - neukončené+základné vzdelanie (33,6%) + stredoškóoláci bez maturity (25,6%) „zhoršenie situácie u najchudobnejších“
 - stredoškóoláci s maturitou „prehlbovanie rozdielov“ (23%)
 - vysokoškóoláci „prehlbovanie rozdielov“ (20,8%) a „zneužívanie systému“ (20,8%)
 - „posilnenie vlastnej zodpovednosti“ najviac VS (17,8 %) a najmenej s neukončeným+základným vzdelaním (9,3%)

Zaujímavé súvislosti názorov na reformu

- **Dĺžka poberania DvHN***
 - od 2 - 5 rokov „rozdiely“, „zhoršenie situácie“, „zneužívanie“ (viac ako 30 %)
 - „posilnenie zodpovednosti“ do 1/5 roka
 - u súčasných štatistická nezávislosť
- **Rok poberania poslednej dávky**
 - v roku 2005 „zhoršenie situácie“ (49,4 %) „prehlbenie rozdielov“
 - v roku 2004 „zneužívanie systému“ + „posilnenie v zodpovednosti“
- **Dôvod zastavenia poberania DvHN**
 - či z dôvodu nájdenia si práci, alebo z dôvodu posudzovania HN „prehlbenie rozdielov“
- **Porovnanie minulej a súčasnej situácie**
 - výrazne lepšia a skôr lepšia = „zneužívanie systému“ (45,3 %)
 - situácia nezmenená (29,6%), skôr horšia a výrazne horšia (54,8%) = „zhoršenie situácie u najchudobnejších“

Činitele životného úspechu

- O čom vypovedajú
- Na čo sa pýtame
 - pôvod (rodina, región, farba pleti,...)
 - iracionálne činitele (šťastie,...)
 - ovplyvniteľné činitele (usilovnosť,.ctižiadosť...)
- Interpretácia (dôležité - nedôležité)

Činitele životného úspechu

Činitel' úspechu	Minulí poberatelia (N=739)	Súčasní poberatelia (N=584)
Poznať „správnych ľudí“	63,5	58,2
Mať v živote šťastie	61,0	57,9
Byť usilovný	50,5	48,6
Byť ctíživý	41,9	42,6
Žiť v bohatej oblasti/regióne	38,6	34,8
Pochádzať z bohatej rodiny	35,2	36,5
Mať sám vysoké vzdelanie	35,2	37,0
Mať nadanie, talent	29,2	30,0
Byť „správnej“ národnosti, farby pleti	19,8	25,3
Mať rodičov s vysokým vzdelaním	14,6	14,9
Mať „správne“ náboženské presvedčenie	4,3	5,1
Niečo iné	2,4	2,1

Tri najdôležitejšie činitele úspechu

Minulí poberatelia

Súčasní poberatelia

Poznať správnych ľudí

vek ** (45-54 roční, 92,5 %)
ženatí/vydaté s maturitou, deti

vek 55+, rozvedení, 4+ deti
nízke vzdelanie

Mať v živote šťastie

pohlavie * (ženy o 5,2 % menej)
veľkosť sídla, viac detí

vek 55+, muži
rodiny s malými deťmi

Byť usilovný

viac ženy, 55+, VŠ
1-2 členná domácnosť, 1 dieťa

muži, 45-54, bez maturity
2 členná domácnosť*

(Pochádzať z bohatej oblasti/regiónu)

viac mužov, 45 -54*, z Prešovského kraja*, malé mesto*, 4+ deti
jednočlenná domácnosť

trojčlenná domácnosť

Zaujímavé súvislosti činiteľov úspechu u minulých poberateľov DvHN

Dôvod zastavenia poberania DvHN

- byť usilovný, ctižiadostivý, mať vysoké vzdelanie = našli si prácu
 - správna plet', mať rodičov s VS, bohatá rodina = zmena posudzovania HN

Prístup k hľadaniu si práce

- slabý činiteľ „býť usilovný“ = neverí, že nájde prácu
 - pochádzať z bohatej rodiny = vyžijú z dávky
- byť správnej národnosti, pleti (aj súčasní) = hľadajú si prácu, lebo z dávky sa nedá vyžiť; neveria, že si ju nájdu, (nízke) hľadá si prácu, lebo chce pracovať

Porovnanie finančnej situácie

- byť usilovný = výrazne lepšia + skôr lepšia
- správna národnosť, plet' = zostala rovnaká, výrazne + skôr horšia

Súvilosti činiteľa „byť správnej národnosti, pleti“

- Byť vyradený zo systému pre prísnejšie posudzovanie HN
- Neveria, že si nájdu prácu + (nízke) hľadá si prácu, lebo sa im chce pracovať (aj súčasní)
- Vypadli zo systému hlavne v roku 2004
- Finančná situácia po vyradení - horšia alebo rovnaká
- Dĺžka poberania DvHN viac ako 5 rokov

KTO TO JE?

Prevažne muži, žijúci ako druh/družka, vek 35-44,
s neukončeným a základným vzdelaním***, z Trnavského a
Prešovského kraja ***

Súvislosti činiteľov úspechu a názorov na zmeny v systéme DvHN

- Žiť v bohatom regióne = „prehĺbenie rozdielov“ + výrazne nízke „kto chcel pracovať, pracoval“
- Byť správnej národnosti, pleti = „zhoršenie situácie tých najchudobnejších“ + „prehĺbenie rozdielov“; výrazne nízke posilnenie vlastnej zodpovednosti + „kto chcel pracovať, pracoval“

Ďakujem za pozornosť